

Kryteria wymagań z historii w gimnazjum

Poziom wymagań: konieczny. Ocena dopuszczająca.

Uczeń:

- Zna pojęcia: "źródło historyczne", "era"; wskaże na osi czasu najważniejsze wydarzenia;
- Wymienia najważniejsze, przełomowe wydarzenia z prehistorii człowieka;
- Potrafi wskazać na mapie tereny. Cywilizacji starożytnych; scharakteryzuje formy rządów w państwach starożytnych; wyjaśnia pojęcia "monoteizm" i "politeizm"; wymienia najważniejsze osiągnięcia kultury greckiej i rzymskiej;
- Rozumie historyczne znaczenie upadku Imperium Rzymskiego; wymienia nowopowstałe państwa wczesnośredniowiecznej Europy; podaje nazwy trzech kręgów kulturowych powstałych po upadku Imperium Rzymskiego; rozumie pojęcie "feudalizm"; wymienia stany w społeczeństwach średniowiecznej Europy i Polski; zna główne osiągnięcia kultury średniowiecznej Europy i Polski; wymienia najważniejsze wydarzenia polityczne z historii Polski Piastów; zna podstawowe pojęcia i wydarzenia związane z osadnictwem i kolonizacją na ziemiach polskich.

Poziom wymagań podstawowy. Ocena dostateczna

Uczeń:

- Zna rodzaje źródeł historycznych; potrafi lokalizować wydarzenia na osi czasu; zna podział epok historycznych i umie je charakteryzować;
- Podaje cechy charakterystyczne społeczeństw koczowniczych myśliwych i osiadłych rolników;
- Scharakteryzuje warunki naturalne powstałych cywilizacji starożytnych; umie dostrzec różnice pomiędzy ustrojami politycznymi starożytnych państw; rozumie słowo "mit", poda przykłady osiągnięć nauki starożytnej; zna główne wydarzenia z historii politycznej Grecji i Rzymu;
- Zna główne przyczyny upadku Rzymu; umie wskazać na mapie państwa wczesnośredniowiecznej Europy; potrafi umieścić w czasie i przestrzeni trzy kręgi kulturowe powstałe po upadku Rzymu; krótko scharakteryzuje stany społeczeństwa feudalnego; wymienia cechy charakterystyczne kultury średniowiecznej Europy, takie jak: chrześcijaństwo, dominacja łaciny, uniwersalizm i stanowy charakter społeczeństw; omawia i potrafi umieścić na osi czasu główne wydarzenia historii politycznej Europy;
- Zna główne wydarzenia związane z procesem kształtowania się wczesnośredniowiecznego państwa polskiego i potrafi umieścić je na osi czasu; potrafi opisać proces chrystianizacji Polski i działalność misyjną polskiego Kościoła; krótko przedstawia przebieg najważniejszych wydarzeń politycznych Polski Piastów; potrafi opisać zmiany w rolnictwie od X do XIV w.; Scharakteryzuje proces kształtowania się stanów w Polsce.

Poziom rozszerzony. Ocena dobra.

Uczeń:

- Rozumie różnice między rodzajami źródeł historycznych; zna ery historyczne i współczesną periodyzację dziejów; potrafi krótko scharakteryzować epoki historyczne;
- Umie opisać życie społeczności prahistorycznych;
- Zna najważniejsze osiągnięcia cywilizacji starożytnych; przedstawia strukturę społeczeństw starożytnych; potrafi ogólnie charakteryzować poznane religie starożytne; zna pojęcie "filozofia" i główne szkoły filozofii greckiej; potrafi umieścić na osi czasu główne wydarzenia historii politycznej starożytnej Grecji i Rzymu oraz krótko je opisać; widzi związek pomiędzy warunkami naturalnymi a powstaniem i rozwojem państw starożytnych;
- Potrafi opisać przyczyny upadku Rzymu; zna okoliczności powstania państw wczesnośredniowiecznej Europy; wymienia główne osiągnięcia kultur arabskiej i bizantyjskiej, a także zachodnioeuropejskiego chrześcijaństwa; potrafi przedstawić genezę feudalizmu; omówić cechy charakterystyczne kultury średniowiecznej Europy, jej jedność (uniwersalizm) i różnorodność;
- Potrafi opisać główne wydarzenia polityczne epoki oraz wskazać ich przyczyny i skutki;
- Rozumie rolę Piastów i Polan w jednoczeniu plemion polskich; dostrzega wpływ chrześcijaństwa na rozwój polskiej kultury i obyczaje mieszkańców Polski; potrafi wyjaśnić związki przyczynowo skutkowe pomiędzy wydarzeniami politycznymi w Polsce Piastów; rozumie rolę miast w rozwoju gospodarki polskiej XITI i XIV w.; Umie wskazać różnice między stanami w Polsce.

Poziom dopełniający - ocena bardzo dobra

Uczeń:

- Potrafi ocenić wiarygodność różnych źródeł historycznych; umie przeliczyć daty podane w różnych erach; krótko omówi poznane epoki historyczne;
- Rozumie ciągłość i zmienność rozwoju cywilizacji prehistorycznego człowieka;
- Umie scharakteryzować poznane cywilizacje starożytne i ich dziedzictwo kulturowe; potrafi wskazać różnice między grupami społecznymi w starożytnych społeczeństwach i dostrzega ich rolę; potrafi przedstawić wierzenia religijne starożytnych cywilizacji oraz je porównać; wykorzystuje zdobytą na lekcjach języka polskiego wiedzę o mitach; potrafi omówić główne założenia wybranych greckich szkół filozoficznych i ich dziedzictwo; rozumie przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń w historii politycznej Grecji i Rzymu.

- Potrafi wskazać polityczne, gospodarcze i społeczne przyczyny upadku Rzymu; umie porównać mapę polityczną Europy średniowiecznej i współczesnej oraz omówić różnice i podobieństwa wynikające z tego porównania; zestawia osiągnięcia trzech kręgów kulturowych - arabskiego, bizantyjskiego i zachodnioeuropejskiego; umie wskazać różnice między stanami i rozumie funkcjonowanie społeczeństwa feudalnego; potrafi umieścić dziedzictwo kultury średniowiecznej w kulturze Europy współczesnej; przedstawia główne problemy polityczne średniowiecza oraz ocenia wydarzenia i działalność wybitnych postaci historycznych;
- Rozumie rolę Piastów w budowie i rozwoju państwa polskiego; potrafi określić miejsce kultury polskiej w uniwersalnej kulturze średniowiecznej Europy; dokonuje analizy i oceny najważniejszych wydarzeń z dziejów średniowiecznej Polski; ocenia i analizuje związki pomiędzy wydarzeniami w Polsce a historią powszechną; scharakteryzuje funkcjonowanie społeczeństwa stanowego w Polsce.

Poziom twórczy. Ocena celująca.

Uczeń:

- Rozumie przyczyny podziału historii na epoki;
- Operuje wiedzą na temat początków ludzkiej cywilizacji z zakresu różnych przedmiotów;
- Samodzielnie poszerza wiedzę o dziedzictwie kulturowym cywilizacji starożytnych; czerpiąc z literatury i mediów; uzupełnia swą wiedzę na temat historii politycznej czasów starożytnych i jej bohaterów; potrafi samodzielnie uzupełnić swą wiedzę o religiach starożytnych; rozumie znaczenie dziedzictwa nauki i filozofii greckiej oraz jej aktualność;
- Umie wyjaśnić przyczyny upadku Rzymu i omówić konsekwencje tego faktu dla historii późniejszej; wskazuje czynniki jednoczące mieszkańców średniowiecznej Europy i odnosi je do czasów współczesnych; korzystając z literatury i mediów, potrafi odnaleźć dodatkowe informacje o osiągnięciach i dziedzictwie trzech kręgów kulturowych powstałych po upadku Rzymu; umie wskazać związek między gospodarką feudalną a strukturą społeczeństwa europejskiego; potrafi samodzielnie poszerzyć wiedzę dotyczącą wybranej dziedziny kultury średniowiecznej Europy; korzystając z literatury i mediów, rozszerza swą wiedzę na temat wydarzeń i postaci historycznych średniowiecza;
- Dostrzega czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego; potrafi samodzielnie poszerzyć swą wiedzę dotyczącą wybranej dziedziny kultury średniowiecznej Polski; dzięki dodatkowej literaturze i technikom medialnym uzyskuje dodatkową wiedzę na temat wybranych wydarzeń i postaci historycznych epoki Piastów.

Poziom wymagań konieczny. Ocena dopuszczająca.

Uczeń:

- Potrafi wymienić władców Polski z dynastii Andegawenów i Jagiellonów; zna pojęcia "przywilej", "unia", "sobór"; poda datę unii w Krewie; potrafi wskazać na mapie obszar Polski przed unią w Krewie i tereny państwa polsko - litewskiego; zna daty wojen polsko - krzyżackich w XV w. oraz kończących je traktatów pokojowych; potrafi wskazać na mapie państwa rządzone przez Jagiellonów oraz szlak Wisły i Gdańsk; wymienia stany w Polsce, główne gałęzie gospodarki Polski w XV w., a także najważniejsze zabytki architektury i sztuki polskiej późnego średniowiecza;
- Zna pojęcia "renesans", "humanizm", "reformacja"; potrafi wymienić główne hasła reformacji; wskazuje na mapie lądy odkryte przez Europejczyków i trasy najważniejszych podróży odkrywczych oraz główne mocarstwa Europy w XVI i XVII wieku; zna pojęcia "parlamentaryzm" i "monarchia parlamentarna";
- Potrafi wymienić przywileje polskiej szlachty; posługuje się pojęciami "demokracja szlachecka,
- Wolna elekcja", "unia realna i personalna", potrafi odnieść je do konkretnych wydarzeń i podać ich daty; zna słowo "tolerancja"; przedstawi główne wyznania reformowane w Polsce; potrafi wymienić twórców polskiego Odrodzenia i ich dzieła; wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w XVII wieku; wymienia najważniejsze konflikty Polski w XVII w.;
- Zna terminy: "oświecenie" i rewolucja przemysłowa"; potrafi wymienić najważniejsze wynalazki z II połowy XVIII w.; Przedstawia najważniejsze wydarzenia rewolucji amerykańskiej i francuskiej; wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w XVIII w., Przedstawia wydarzenia, które doprowadziły do upadku Rzeczypospolitej;
- Zna najważniejsze wydarzenia związane z walką Polaków o niepodległość w epoce napoleońskiej;
- Zna podstawowe pojęcia związane z historią XIX w., Tj.: "kapitalizm", socjalizm", "liberalizm", "romantyzm", "pozytywizm", "kolonia", "powstanie", "rewolucja", "monarchia konstytucyjna i parlamentarna", "absolutyzm", "Wiosna Ludów";
- Zna decyzje Kongresu Wiedeńskiego w sprawie polskiej; wskazuje na mapie Królestwo Polskie., Rzeczpospolitą Krakowską i ziemie pod zaborami oraz zmiany terytorialne na ziemiach polskich w XIX w.; Podaje daty powstań narodowych; potrafi wyjaśnić pojęcia: "rusyfikacja", "germanizacja", romantyzm", "pozytywizm", "praca organiczna"; zna nazwiska bohaterów walki o niepodległość Polski w XIX w.
- Potrafi podać nazwiska uczonych i wynalazców z przełomu wieków oraz ich osiągnięcia; wymienia nowe gałęzie przemysłu i nowe potęgi gospodarcze świata z początku XX w.; Rozumie podstawowe pojęcia związane z ekspansją kolonialną;
- Wyjaśnia pojęcie "partia polityczna" i potrafi wymienić partie działające na ziemiach polskich w końcu XIX w.

Poziom podstawowy. Ocena dostateczna.

Uczeń:

- Zna postanowienia przywilejów koszyckiego i nieszawskiego oraz postanowienia unii w Krewie; opisuje przebieg wojen polsko-Krzyżackich i postanowienia traktatów pokojowych; przedstawia kierunki ekspansji Jagiellonów; dostrzega znaczenie rolnictwa, jako podstawy gospodarki polskiej od XVI do XVIII w.; Wymienia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej późnego średniowiecza;
- Potrafi umieścić na osi czasu daty najważniejszych wydarzeń z dziejów Europy i świata w XVI i XVII w.; Wymienia najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu i ich dzieła; potrafi wskazać najważniejsze przyczyny oraz skutki wielkich odkryć geograficznych oraz reformacji; potrafi wymienić główne konflikty polityczne w XVI i XVII w. W Europie; przedstawia wydarzenia rewolucji angielskiej;
- Zna organizację i kompetencje sejmku walnego oraz postanowienia konstytucji Nihil novi i unii lubelskiej; potrafi wskazać na mapie granice państwa polsko-litewskiego po unii; opisuje artykuły henrykowskie i decyzje konfederacji warszawskiej; rozumie pojęcie "tolerancja"; omawia osiągnięcia polskiego renesansu; potrafi wymienić wojny i konflikty Rzeczypospolitej w XVII w.; Wskazuje na mapie zmiany terytorialne Polski w XVII w.;
- Potrafi omówić główne osiągnięcia kultury oświecenia, zna najważniejsze reformy przeprowadzone w XVIII w. W państwach sąsiadujących z Polską; zna zastosowanie wynalazków technicznych doby rewolucji przemysłowej; rozumie znaczenie Deklaracji Niepodległości i Konstytucji USA; omawia przyczyny i skutki rewolucji francuskiej;
- Potrafi wskazać na mapie tereny rozbiorowe oraz państwa zaborcze; zna sylwetki wybitnych Polaków okresu rozbiorów;
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia polityczne okresu napoleońskiego; posiada znajomość sytuacji w Europie po Kongresie Wiedeńskim; przedstawia najważniejsze wydarzenia polityczne XIX w.; Potrafi opisać przemiany społeczne i gospodarcze, a także nowe kierunki w kulturze;
- Omawia przyczyny i skutki polskich powstań narodowych XIX w., Opisuje ich przebieg bez wymieniania szczegółów; zna cele polityki zaborców wobec Polaków; omawia metody walki o zachowanie polskości.
- Wymienia najważniejsze odkrycia i wynalazki przełomu XIX i XX w. Oraz ich twórców; wskazuje wpływ nowych gałęzi przemysłu na powstanie pierwszych potęg przemysłowych; zna pojęcia związane z kulturą polską i europejską przełomu wieków; wskazuje na mapie główne mocarstwa kolonialne i obszary ich wpływów.

Poziom rozszerzony. Ocena dobra.

Uczeń:

- Zna przyczyny wstąpienia na tron polski Andegawenów; omawia sytuację wewnętrzną Polski Andegawenów; podaje przyczyny i skutki unii w Krewie; zna przyczyny i skutki konfliktów polsko-krzyżackich w XV w.; Potrafi omówić główne

tezy wystąpienia Pawła Włodkowica; zna cele polityki dynastycznej Jagiellonów i potrafi opisać próby jej realizacji; ocenia znaczenie przywilejów szlacheckich i wskazuje rosnącą rolę szlachty w życiu politycznym i gospodarczym; potrafi scharakteryzować gospodarczo-polityczną rolę Gdańska oraz kulturalne znaczenie Krakowa u schyłku średniowiecza; uzasadnia gospodarczą rolę Wisły; rozumie znaczenie dzieła Jana Długosza;

- Rozumie znaczenie wynalezienia druku; przedstawia przyczyny i skutki odkryć geograficznych; scharakteryzuje osiągnięcia reformacji; dostrzega przyczyny i skutki konfliktów politycznych XVI i XVII -wiecznej Europy; rozumie istotę przemian zachodzących w Anglii w XVII w.;
- Potrafi opisać rozwój demokracji szlacheckiej w Polsce; rozumie przyczyny i skutki unii lubelskiej oraz pierwszej wolnej elekcji; rozumie narodowy charakter kultury polskiego renesansu; zna chronologię wojen i konfliktów XVII - wiecznej Polski, a także ich przyczyny i skutki;
- Rozumie wpływ ideologii oświecenia na sytuację społeczno-polityczną w Europie; dostrzega skutki rewolucji przemysłowej; rozumie związek między hasłami oświecenia a rewolucjami w Ameryce Pn. i Francji; potrafi ocenić wkład Polaków w walkę o niepodległość USA; potrafi omówić osiągnięcia rewolucji francuskiej;
- Porównuje sytuację Polski i jej sąsiadów; wymienia i opisuje próby reform w Polsce w XVIII w.; Zna postanowienia i rozumie znaczenie Konstytucji 3 Maja; dostrzega przyczyny upadku Rzeczypospolitej;
- Rozumie znaczenie Legionów i Księstwa Warszawskiego dla zmiany sytuacji politycznej Polski w XIX w.; Dostrzega wpływ wojen napoleońskich na losy państw europejskich;
- Omawia przemiany polityczne, gospodarcze i społeczne zachodzące w Europie XIX wieku; zna cele polityki mocarstw europejskich w różnych okresach XIX w.;
- Potrafi porównać sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą ziem polskich w trzech zaborach;
- Zna wpływ osiągnięć naukowo-technicznych na życie codzienne, rozumie istotę przemian społecznych, jakie nastąpiły w wyniku rozwoju gospodarczego świata na początku XX w.; Wymienia nowe kierunki w kulturze europejskiej na przełomie wieków w Polsce i na świecie oraz ich twórców; dostrzega wpływ przemian gospodarczych na ekspansję nowych mocarstw; potrafi wykazać główne różnice w polityce mocarstw;
- Dokonuje porównania programów partii politycznych istniejących na ziemiach polskich.

Poziom rozszerzony. Ocena dobra.

Uczeń:

- Charakteryzuje wpływ przywilejów szlacheckich na system rządzenia w Polsce; potrafi opisać sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe państwa polsko-litewskiego na początku XV w.; Rozumie istotę sporu polsko krzyżackiego na soborze w Konstancji; potrafi ocenić politykę dynastyczną Jagiellonów; potrafi

- porównać życie przedstawicieli różnych stanów w Polsce średniowiecznej; umie wykazać rolniczy charakter gospodarki polskiej; rozumie rolę kultury polskiej w uniwersalnej kulturze średniowiecznej Europy;
- Potrafi zestawić światopogląd kultury średniowiecza oraz renesansu; porównuje sytuacje gospodarczą i polityczną w Europie przed wielkimi odkryciami geograficznymi i po nich; rozumie istotę dualizmu gospodarczego w rozwoju gospodarki europejskiej; potrafi ocenić skutki reformacji; przedstawia główne wydarzenia polityczne w Europie XVI - XVII w. Oraz ich skutki; potrafi wykazać różnice w rozwoju Anglii oraz reszty Europy;
 - Dokonuje oceny demokracji szlacheckiej; potrafi porównać unie polsko-litewskie; omawia sytuację różnowierców w Rzeczpospolitej i innych krajach Europy; uzasadnia odmiennosc w ich traktowaniu; potrafi porównać polską kulturę średniowiecza i renesansu; jest świadomy roli wybitnych jednostek w dziejach Polski; potrafi ocenić wydarzenia polityczne XVII - wiecznej Polski.
 - Potrafi ocenić dorobek kultury oświecenia; omawia czasy saskie w Polsce; jest świadomy wpływu rewolucji przemysłowej na sytuację społeczno-gospodarczą Europy; dokonuje oceny zmian, jakie nastąpiły w wyniku rewolucji amerykańskiej i francuskiej; potrafi porównać i dokonać syntezy obu rewolucji;
 - Przedstawia stosunek różnych warstw społecznych Rzeczpospolitej do reform w XVIII w.
 - Potrafi ocenić dokonania Napoleona w rozprzestrzenianiu i utrwalaniu w Europie ideałów rewolucji francuskiej;
 - Próbuje dokonać analizy i syntezy przemian zachodzących w Europie w XIX w., Dostrzega ich przyczyny i skutki;
 - Rozumie związek pomiędzy sytuacją międzynarodową w Europie w XIX w. A sprawą polską;
 - Rozumie aktualność osiągnięć nauki i techniki z przełomu wieków i potrafi podać przykłady współczesnych zastosowań tamtych wynalazków; potrafi wskazać przyczyny rozwoju nowych potęg gospodarczych świata; dostrzega związek pomiędzy przemianami społecznymi a narodzinami nowych potęg gospodarczych świata; dostrzega związek pomiędzy przemianami społecznymi a narodzinami nowych prądów w kulturze; dokonuje przyczynowo-skutkowej analizy ekspansji kolonialnej.

Poziom twórczy. Ocena celująca.

Uczeń:

- Potrafi ocenić znaczenie pierwszych przywilejów szlacheckich oraz unii polsko litewskiej; wskazuje zagrożenia i szanse dla obydwu państw wynikające z nowej sytuacji politycznej; dostrzega aktualność myśli Pawła Włodkowica i potrafi je przedstawić; omawia przyczyny rozwoju rolnictwa w Polsce; jest świadomy uniwersalnego charakteru kultury średniowiecznej;.
- Rozumie uniwersalność ideałów renesansowego humanizmu; potrafi dokonać analizy i syntezy zmian, które nastąpiły w Europie i na świecie w wyniku wielkich

odkryć geograficznych; charakteryzuje przemiany wywołane przez reformację i światopogląd renesansowy; potrafi dokonać ogólnej charakterystyki wydarzeń politycznych w Europie w XVI - XVII w.;

- Potrafi wskazać zagrożenia wynikające ze sposobu sprawowania władzy Rzeczypospolitej; dokonuje porównania władzy w Polsce i innych krajach Europy; potrafi korzystając z różnych źródeł informacji, rozszerzyć swoją wiedzę o wybitnych postaciach w historii Polski w XVI i XVII w.; Potrafi udowodnić wpływ wojen na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną Rzeczypospolitej w XVII w.;
- Prezentuje sposoby realizowania haseł oświecenia w Rzeczypospolitej i innych krajach europejskich; dokonuje oceny zmian wywołanych przez rewolucję przemysłową; potrafi porównać sytuację społeczno-polityczną USA oraz krajów Europy; dostrzega znaczenie rewolucji amerykańskiej i francuskiej w tworzeniu podstaw nowoczesnej demokracji;
- Potrafi omówić i ocenić sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w końcu XVIII w.; Opisuje postawę Polaków wobec Napoleona i jego stosunek do sprawy polskiej;
- Potrafi wskazać różnice pomiędzy polityką władców europejskich a dążeniami narodów Europy w XIX w.;
- Na podstawie różnych źródeł ocenia sposoby walki Polaków o zachowanie tożsamości narodowej i odzyskanie niepodległości; potrafi samodzielnie rozszerzyć swą wiedzę o bohaterach walki niepodległościowej;
- Potrafi rozszerzyć swą wiedzę na temat postępu naukowo-technicznego przełomu wieków i jego dalszego rozwoju; potrafi dokonać analizy różnic pomiędzy nowymi a starymi potęgami gospodarczymi świata; dostrzega następstwa ekspansji kolonialnej;

Poziom wymagań konieczny. Ocena dopuszczająca.

Uczeń:

- Wymienia nowe potęgi gospodarcze świata z początku XX w.; Rozumie podstawowe pojęcia związane z ekspansją kolonialną; posiada wiedzę na temat sojuszków wojskowych z początku XX w. - Trójprzymierza i Trójporozumienia;
- Poda datę rozpoczęcia i zakończenia I wojny światowej; potrafi wymienić państwa zwycięskie oraz pokonane; zna daty rewolucji lutowej i październikowej w Rosji; wie, kto w wyniku rewolucji objął władzę w Rosji; potrafi wymienić wydarzenia, które doprowadziły do zakończenia I wojny światowej;
- Wymienia wydarzenia, które doprowadziły do odzyskania niepodległości przez Polskę; potrafi wskazać na mapie ziemie, które weszły w skład odrodzonej Polski; zna daty uchwalenia konstytucji małej i marcowej;
- Potrafi wymienić najważniejsze konflikty społeczne i polityczne Europy i świata w latach 1919-1939, tzn.: wojna domowa w Rosji, przewrót faszystowski we Włoszech, dojście Hitlera do władzy w Niemczech, wojna domowa w Hiszpanii, aneksja Austrii, upadek Czechosłowacji; posiada podstawowe wiadomości na temat wielkiego kryzysu gospodarczego;
- Potrafi wymienić trudności w scalaniu ziem polskich po odzyskaniu niepodległości oraz osiągnięcia w odbudowie gospodarki i tworzeniu państwowości polskiej; zna stosunki Polski z sąsiadami, wymienia jej sojuszników i wrogów, zna datę zamachu majowego i wie, kto w jego wyniku objął władzę w Polsce; poda datę konstytucji kwietniowej; potrafi wymienić najważniejsze osiągnięcia gospodarki i kultury II Rzeczypospolitej;
- Omówi przyczyny wybuchu II wojny światowej; scharakteryzuje najważniejsze wydarzenia z lat 1939 - 1945; wymieni nazwy państw walczących: zwycięzców i pokonanych;
- Zna podział ziem polskich po klęsce wrześniowej; wyjaśni pojęcia: "okupacja", "terror", "wysiedlenia", "walka zbrojna", "walka cywilna", "ludobójstwo", "kolaboracja", "państwo podziemne"; rozumie cele polityki okupantów wobec Polaków i obywateli innych narodowości zamieszkujących II Rzeczpospolitą; wymienia sposoby walki z okupantem i najważniejsze wydarzenia związane z działalnością ruchu oporu i okupacją;
- Zna powojenny układ sił na świecie i zmiany, jakie następowały w latach 1945 - 1990;
- Pokaże na mapie tereny, które weszły w skład PRL oraz granice państw naszych sąsiadów; zna najważniejsze wydarzenia z historii, a także ich daty: 22 VII 1944, 1952, czerwiec 1956, marzec 1968, grudzień 1970, 1976, sierpień 1980, 13 XII 1981, 1989.

Poziom podstawowy. Ocena dostateczna.

Uczeń:

- Potrafi wskazać na mapie państwa Trójprzymierza i Trójporozumienia; opisuje bezpośrednio przyczyny wybuchu I wojny światowej; potrafi wskazać na mapie państwa biorące w niej udział; rozróżnia pojęcia wojna błyskawiczna, manewrowa i pozycyjna; dostrzega związek pomiędzy przystąpieniem USA do wojny a zwycięstwem Ententy w 1918r.; potrafi wymienić przywódców rewolucji rosyjskich 1917 r. oraz najważniejsze hasła programowe bolszewików;
- Wskazuje pierwsze ośrodki odradzającej się państwowości polskiej w czasie I wojny światowej oraz po jej zakończeniu, a także ich przywódców; potrafi wymienić wydarzenia, które doprowadziły do ustalenia granic II Rzeczypospolitej; zna główne postanowienia konstytucji marcowej;
- Dostrzega przyczyny głównych konfliktów w Europie i na świecie w 20-leciu międzywojennym; rozumie znaczenie pojęć "totalitaryzm", "faszyzm", "nazizm", "komunizm", "kryzys gospodarczy", "antysemityzm", "rasizm", "nacjonalizm", "szowinizm", "polityka zaspokajania", "kolektywizacja", "industrializacja";
- Rozumie trudności w scalaniu ziem II Rzeczypospolitej i odbudowie gospodarki polskiej po 1918 r.; jest świadomy znaczenia osiągnięć okresu międzywojennego; zna koncepcje polskiej polityki zagranicznej w 20-leciu i sposoby ich realizacji; wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji kwietniowej; rozumie znaczenie pojęć "sanacja", "rządy autorytarne", "demokracja parlamentarna", cap; wskazuje na mapie główne ośrodki życia gospodarczego i kulturalnego II Rzeczypospolitej;
- Opisuje wydarzenia, które doprowadziły do wybuchu II wojny światowej; omawia przebieg walk na jej frontach; potrafi wskazać na mapie miejsca jej bitew i kampanii;
- Scharakteryzuje postacie wybitnych polskich polityków i dowódców okresu II wojny światowej; zna organizacje zbrojnego podziemia w Polsce; zna postanowienia Wielkiej Trójki dotyczące sprawy polskiej;
- Opisuje główne problemy gospodarcze i polityczne powojennej Europy i świata;
- Przedstawia skutki reform komunistycznych w PRL przeprowadzonych w latach czterdziestych; zna przyczyny i skutki kryzysów gospodarczych i społecznych PRL;
- Wyjaśnia przyczyny upadku systemu realnego socjalizmu w Polsce, ZSRR i innych krajach Europy.

Poziom rozszerzony. Ocena dobra.

Uczeń:

- Potrafi opisać przebieg walk na frontach I wojny światowej; zna nowe techniki wojenne i rozumie ich wpływ na charakter walk; potrafi wyjaśnić światowy charakter wojny; ocenia skutki rewolucji rosyjskich 1917 r.; zna postanowienia traktatów kończących I wojnę światową;
- Dostrzega wpływ sytuacji międzynarodowej w latach 1914 - 1919 na rozwój walk Polaków o niepodległość; rozumie okoliczności, które doprowadziły do

- ukształtowania się granic II Rzeczypospolitej; korzystając z tekstu źródłowego, dokonuje porównania i oceny postanowień konstytucji małej i marcowej;
- Potrafi opisać przebieg najważniejszych konfliktów okresu międzywojennego; zna ich przyczyny i skutki; wymienia podłoże wielkiego kryzysu gospodarczego;
 - Potrafi ocenić dorobek okresu międzywojennego; odbudowę gospodarki i tworzenie podstaw państwowości polskiej; potrafi omówić politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej; umie porównać konstytucje II Rzeczypospolitej; potrafi wykazać, że budowa gospodarki, państwowości i kultury II Rzeczypospolitej była procesem ciągłym;
 - Potrafi porównać charakter działań wojennych na różnych frontach w różnych okresach II wojny światowej;
 - Scharakteryzuje programy walki o niepodległą Polskę oraz koncepcje jej przyszłego kształtu terytorialnego i ustrojowego; potrafi je porównać i ocenić;
 - Potrafi porównać sytuację gospodarczą i społeczną dwóch bloków powojennego świata - cele gospodarcze, społeczne i polityczne oraz sposoby ich osiągania;
 - Potrafi wyjaśnić przyczyny narastania kryzysu gospodarczego i społecznego w PRL; potrafi omówić przyczyny upadku komunizmu i najważniejsze wydarzenia z historii PRL oraz jej osiągnięcia.

Poziom dopełniający. Ocena bardzo dobra.

Uczeń:

- Potrafi rozróżnić pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej; potrafi porównać charakter walk na wielu frontach w różnych okresach I wojny światowej; wykaże związek pomiędzy sytuacją międzynarodową a przyczynami rewolucji rosyjskich; dokonuje oceny traktatu wersalskiego;
- Na podstawie tekstu źródłowego potrafi dokonać analizy programów polskich stronnictw i partii politycznych z czasów I wojny; odwołując się do tekstów źródłowych, analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej, a także uwarunkowania tej polityki; ma świadomość różnic między oczekiwaniami Polaków a rzeczywistym kształtem granic odrodzonej Polski; rozumie znaczenie konstytucji marcowej;
- Potrafi ocenić politykę prowadzoną przez rządy różnych mocarstw wobec własnych społeczeństw, a także wobec głównych konfliktów międzynarodowych okresu międzywojennego; potrafi ocenić politykę rządów państw totalitarnych: Niemiec, Włoch i ZSRR;
- Ocenia wkład wybitnych osobistości w historię II Rzeczypospolitej, np.: Piłsudskiego, Dmowskiego, Paderewskiego, Sikorskiego, Grabskiego; wykorzystując teksty źródłowe, potrafi omówić politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej i sytuację międzynarodową Polski w 20-leciu; potrafi scharakteryzować konstytucje II Rzeczypospolitej; oceni osiągnięcia polityczne, gospodarcze i kulturalne 20-lecia międzywojennego;

- Rozumie znaczenie gospodarki i postępu naukowo-technicznego podczas wojny; potrafi wskazać zmiany dotyczące celów wojny w polityce wielkich mocarstw walczących z Osią;
- Potrafi ocenić różne programy walki o niepodległą Polskę oraz koncepcje jej przyszłego kształtu terytorialnego i ustrojowego; wskazuje związek między sytuacją międzynarodową i polityką mocarstw a sprawą polską;
- Potrafi ocenić sytuację społeczno-gospodarczą dwóch bloków powojennego świata - cele gospodarcze, społeczne i polityczne oraz sposoby ich osiągania;
- Potrafi ocenić sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną PRL.

Poziom twórczy. Ocena celująca.

Uczeń:

- Korzystając z dodatkowych źródeł informacji, potrafi poszerzyć swą wiedzę na temat: przebiegu działań wojennych, nowych technik walki oraz postaci dowódców i polityków I wojny światowej;
- Potrafi ocenić wysiłek militarny i dyplomatyczny Polaków w czasie I wojny światowej; potrafi poszerzyć swą wiedzę o bohaterach walki o niepodległość Polski;
- Posługując się tekstami źródłowymi, potrafi ocenić sytuację międzynarodową na świecie w różnych okresach 20-lecia oraz wskazać przesłanki wybuchu kolejnego światowego konfliktu;
- Analizuje związki między sytuacją wewnętrzną II Rzeczypospolitej a sytuacją międzynarodową w różnych okresach 20-lecia; analizuje warunki uchwalenia trzech konstytucji II Rzeczypospolitej; dostrzega jej osiągnięcia na tle sytuacji w Europie i na świecie;
- Poszerzając swą wiedzę dzięki różnym źródłom, potrafi wykazać swe zainteresowanie historią II wojny światowej;
- Potrafi ocenić postawy Polaków wobec problemów politycznych czasu wojny i okupacji dokonuje oceny postaw Polaków wobec komunizmu i jego opozycji w PRL.